

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	5.Kf.700.570/2023/4.
A felperes:	felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	Dr. Nagy Sándor Ügyvédi Iroda (felperesi képviselő címe., eljáró képviselő: dr. Nagy Sándor ügyvéd)
Az alperes:	Magyar Honvédség dandár1 (alperes címe)
Az alperes képviselője:	dr. Mecsei-Varga Veronika kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	fizetési felszólítás megsemmisítése iránt indított közzolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (17. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Szegedi Törvényszék 6.K.700.199/2023/16. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a 2023. január 26. napján kelt szám1 számú fizetési felszólítást megsemmisíti.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes szerződéses katonai szolgálati jogviszonyban állt 2006. január 1. napjától kezdődően; az utolsó határozott idejű szerződése 2019. december 31. napján szűnt meg. A felperes a 2019. december 10-én kelt nyilatkozatával a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 9/2013. (VIII.12.) HM rendelet 48. § (1) bekezdése alapján arról tájékoztatta a munkáltatói

jogkör gyakorlóját, hogy a határozott idejű szerződését – annak lejártát követően – nem kívánja meghosszabbítani.

[2] A fegyveres testületeknél szolgálatot teljesítő személyek 2019. évi fegyveres testületi juttatásának biztosítása érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1806/2019. (XII. 27.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) a fegyveres testületeknél szolgálatot teljesítők munkájának anyagi elismerése érdekében egyszeri fegyveres testületi juttatásként bruttó 500.000 forint kifizetéséről rendelkezett azzal, hogy annak 3. pontja szerint a juttatásban részesülés feltétele, hogy az érintett

- a) általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervnél,
- b) belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szervnél,
- c) terrorizmust elhárító szervnél,
- d) idegenrendészeti szervnél,
- e) hivatásos katasztrófavédelmi szervnél,
- f) büntetés-végrehajtási szervezetnél,
- g) az Országgyűlési Őrségnél,
- h) a polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknál,
- i) a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál, vagy
- j) honvédelmi szervezetnél

2019. december 1. napján szolgálatot teljesített. A Korm. határozat 5. pontja a juttatásra való jogosultság részletes feltételeinek megállapítását az érintett miniszterek hatáskörébe utalta.

[3] A Korm. határozat végrehajtása érdekében Magyarország honvédelmi minisztere a 2247/2019.HM SZÜ. számú határozatot (a továbbiakban: HM határozat) bocsátotta ki, amely részletesen meghatározta a juttatásra való jogosultság feltételeit, illetőleg a jogosultak körét. Az abban foglaltak szerint többek között nem biztosítható egyszeri teljesítményjuttatás annak, aki 2019. december 1-jén 30 napot elérő, vagy meghaladó időtartamú illetmény nélküli szabadságát töltötte; letartóztatásban volt, a szolgálati beosztásából felfüggesztés alatt állt, illetve akivel szemben méltatlansági eljárást rendeltek el és az még nem fejeződött be; ugyanígy az is, aki felmentési idejét töltötte, és ezzel összefüggésben mentesült a szolgálatteljesítési kötelezettség alól. A határozatban foglalt részletszabályok szerint nem biztosítható az egyszeri teljesítményjuttatás annak sem, aki a katonai szolgálati jogviszonyának megszüntetését 2019. december 1-jét követően 2019. december 20-ig kezdeményezte, vagy akinek katonai szolgálati jogviszonya 2019. december 31-ig megszűnt (ide nem értve azt az esetet, ha a szolgálati jogviszonya szolgálati kötelezésekkel összefüggő baleseti sérülés, vagy szolgálati eredetű foglalkozási megbetegedés következtében szűnt meg). A HM határozat alapján egyszeri teljesítményjuttatásra jogosult személyek névjegyzékét az 1. számú melléklet határozta meg, melyben a felperes is szerepelt. A HM határozat tartalmazta, hogy annak végrehajtását – különös tekintettel a teljesítményjuttatásra jogosultak névjegyzékére – 2020. január 31-ig felül kell vizsgálni.

[4] A felperes részére a bruttó 500.000 forint teljesítményjuttatás nettó 332.500 forintos összege 2019. december 31. napján kifizetésre került.

[5] A HM határozatban biztosított felülvizsgálati jogosultság okán Magyarország Honvédelmi Minisztere a 2020. február 28. napján kelt 2036/2020. HM határozatával (a továbbiakban: módosító határozat) módosította a HM határozat mellékletét, törölve mindazokat, akik a teljesítményjuttatásra nem voltak jogosultak. A névjegyzékből a felperes is törlésre került, figyelemmel arra, hogy szerződéses szolgálati jogviszonya 2019. december 31-ig megszűnt.

[6] Az alperes a névjegyzéket módosító határozat kiadását követően, 2020. március 17. napján – „tájékoztatás – önkéntes teljesítésre felhívás” tárgyú levelet küldött a felperes részére, melyben rögzítette, hogy a teljesítményjuttatás kifizetésére a jogosultsági feltételek hiányában került sor, így a felperest arra vonatkozó nyilatkozattételre hívta fel, hogy vállalja-e a jogalap nélkül kifizetett összeg visszafizetését. Többszöri levélváltást követően – melyben a felperes többek között a visszakövetelés jogalapjának megjelölését hiányolta – az alperes a 2020. április 22. napján kelt szám2. nyilvántartási számú levelében tájékoztatta a felperest a visszakövetelés jogalapjáról és felszólította, hogy fizetési kötelezettségének e tájékoztatás kézhezvételétől számított 15 napon belül tegyen eleget. Figyelemmel arra, hogy a tartozás teljesítésére nem került sor, az alperes a felperesnek megküldte a szám1 számú, 2023. január 26-án kelt fizetési felszólítását, melyben arra hívta fel, hogy 15 napon belül fizessen meg jogalap nélkül kifizetett pénzbeli juttatás jogcímén 332.500 forintot és annak 2020. május 13. napjától számított törvényes késedelmi kamatát.

A felperes keresete, az alperes védirata

[7] A felperes keresetében kérte szám1 számú fizetési felszólítás megsemmisítését, arra hivatkozással, hogy a fizetési felszólítás alapját képező igény elévült; másrészt jogellenesen módosították a vonatkozó HM határozatot; végül olyan juttatást követel vissza tőle az alperes, melyre álláspontja szerint jogosult. Az elévülés körében kifejtett érvelése szerint sem a 2020. március 17-én kelt, szám3 nyilvántartási számú, önkéntes teljesítésre történő alperesi felhívás, sem a 2020. április 22-én kelt szám2. nyilvántartási számú levél nem minősül a Hjt. 13. § (4) bekezdés a) pontjában szabályozott, az elévülés megszakítására alkalmas írásbeli felszólításnak, így a 2023. január 26-án kelt fizetési felszólítás kibocsátásakor az annak alapját képező igény már elévült. Kifejtette, hogy szerződéses katonai szolgálati jogviszonya 2006. január 1-től 2019. december 31. napjáig megszakítások nélkül folyamatosan fennállt, szolgálati jogviszonya 2019. december 31. napján 24 óra 00 percig állt fenn, 2020. január 1. napjának 0 óra 00 percétől nem katona, ezért a HM határozat alperes által megjelölt, jogosultságot kizáró része nem vonatkozik rá. A vele szemben tanúsított eljárást ezen felül a Hjt. 5. § (2)-(3) bekezdésében megfogalmazott alapelvekkel is ellentétesnek találta. E körben utalt arra, hogy a HM határozat dátumozás nélküli, az 2019. december 31. napját követően keletkezhett, ugyanis a 2. oldal második bekezdésében „2019. december 31-ig megszűnt” szolgálati jogviszonyról múlt időben esik szó.

[8] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte; egyúttal 332.500 forint tőke és annak késedelmi kamata megfizetése iránt viszontkereseti kérelmet terjesztett elő, amely kérelmét azonban nem tartotta fenn (16. sorszámú jegyzőkönyv, 3. oldal), figyelemmel arra, hogy jelen per nem marasztalási per. Érvelése szerint a felperes elévülési kifogása alaptalan; a jogosulti kör szűkítése mögött pedig az a jogalkotói szándék húzódik, hogy az elismerésben kizárólag azon személyek részesüljenek, akik a katonai szolgálati jogviszonyukat a jövőre nézve is fenn kívánják tartani.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Elsődlegesen a felperes elévülési kifogását vizsgálta. A felek között a Hjt. 13. § (2) bekezdésével összefüggésben nem volt vitatott, hogy az elévülési időt a kifizetéstől kell számítani, az esedékesség napjának ez tekinthető (2019. december 31. napja). Ezért a 2023. január 26-án kelt fizetési felszólítással történt igényérvényesítés tükrében azt vizsgálta, hogy a Hjt. 13. § (4) bekezdés a) pontjában foglaltakra tekintettel az alperes felperesnek címzett valamely felhívása olyan írásbeli felszólításnak tekinthető-e, amely az elévülést megszakította. Az alperes 2020. április 22-én kelt szám2. nyilvántartási számú levelét ilyennek tekintette, miután a munkáltató e levélben kifejezetten felhívta a felperest, hogy annak kézhezvételétől számított 15 napon belül a fizetési kötelezettségének tegyen eleget; ezen felül a kérdéses felhívás a bírói gyakorlat által kialakított kritériumnak is megfelel, miután abból egyértelműen kitűnik, hogy az konkrétan a keresettel érvényesített igény vonatkozásában tartalmazott kifejezett felszólítást a felperes részére. E kérdésben akként foglalt állást, hogy az alperes 2020. április 22-én kelt levele az elévülést megszakította, az elévülési idő újra kezdődött, ezáltal a 2023. január 26-án kelt fizetési felszólítás kiadásakor az elévülési idő még nem telt el.

[10] Az elsőfokú bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy a HM határozatban foglalt azon kritérium, mely szerint nem biztosítható egyszeri teljesítményjuttatás annak, akinek katonai szolgálati jogviszonya 2019. december 31-ig megszűnt, a felperes esetében megállapítható-e. E körben utalt a Hjt. 15. § (4) bekezdésében foglaltakra és az ehhez fűzött miniszteri indoklásra. A Hjt. 15. § (4) bekezdése értelmében határidőnek nem minősülő időtartam számítására az (1)-(3) bekezdéstől eltérően a naptár az irányadó, ekként a határozott időre szóló szerződéses jogviszony megszűnésére is. A miniszteri indoklás szerint ez azt jelenti, hogy egy meghatározott év január hó 1. napjával kezdődő és egy éves határozott időre szóló szerződéses szolgálati viszony nem a következő év januárjának első munkanapján, hanem az adott év december 31. napján szűnik meg, a kikötött idő lejártának jogcímén. Mindezek értékelésével arra a következtetésre jutott, hogy a felperes katonai szolgálati jogviszonya 2019. december 31-ig megszűnt, ezért a HM határozat szűkítő szabálya tükrében a teljesítményjuttatás nem biztosítható részére.

[11] Kifejtette, a HM határozatban alkalmazott „2019. december 31-ig megszűnt” megfogalmazásból nem vonható le az a következtetés, hogy a határozat 2019. december 31.

után keletkezett. A Hjt. 5. § (2)-(3) bekezdésében megfogalmazott alapelvekkel kapcsolatos felperesi hivatkozás kapcsán arra is rámutatott, hogy a felperes ezen kereseti álláspontját nem fejtette ki részletesen; ugyanakkor a felek által előadottak és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fizetési felszólítás kiadása jogszerű volt, az alperes az alapelvi rendelkezésekkel összhangban a jóhiszeműség és tisztesség elvét, a kölcsönös együttműködés követelményét nem sértette meg, részéről rendeltetésellenes joggyakorlás nem volt megállapítható.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[12] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását és a keresetnek történő helyt adást kérte oly módon, hogy a másodfokú bíróság az alperes 2020. április 22-én kelt szám2. nyilvántartási számú (helyesen: 2023. január 26. napján kelt szám1 számú) fizetési felszólítását semmisítse meg, egyben az alperest kötelezze a felperes együttes első- és másodfokú perköltségének viselésére a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 2. § (1) bekezdése szerint, a fellebbezéshez csatolt költségjegyzék nyomtatványban foglaltak alapján. Megsértett jogszabályhelyként a Hjt. 15. § (4) bekezdésében, valamint az 5. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakat jelölte meg. Fellebbezésében az elévülés kérdésében elfoglalt elsőfokú ítéleti jogi álláspontot nem támadta.

[13] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a Hjt. 15. § (4) bekezdéséhez fűzött miniszteri indoklásra alapítva hozta meg döntését. Kifejtette, egy jogviszony megszűnésének joghatásai vitathatatlanul egy adott napon következnek be, a felperes esetében ez 2020. január 1. napja, amikor már nem volt katoná; a korábbi jogviszonyából fennálló jogok és kötelezettségek e naptól nem illették meg és nem terhelték. Rámutatott, hogy a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvényhez fűzött miniszteri indoklás a határidők (ezen felül a határidőnek nem minősülő időtartamok) számítása vonatkozásában is egyértelműbb magyarázatot tartalmaz. Azzal az elsőfokú ítéleti érveléssel sem értett egyet, mely szerint a Hjt. 5. § (2)-(3) bekezdésében foglalt alapelvi sérelmekkel kapcsolatos álláspontját nem kellően fejtette ki. Álláspontja szerint a védíratra beadott előkészítő irata III. pontjában megfelelően kifejtette, hogy az alperesi magatartás és eljárás miért volt tisztességtelen, rendeltetésellenes. Utalt arra, hogy a HM határozat mellékletében még szerepelt a jogosultak között, azaz még ezen szűkítő értelmezést megfogalmazó jogforrás szerint is járt részére a juttatás. Az alperes rendeltetésellenes és tisztességtelen eljárását abban látta, hogy ezt követően a módosító határozat elvonta ezen „szerzett”, majd megerősített jogát; azonban ilyen jogforrási „fejlődés” érvényesen nem jöhet létre. Továbbra is állította, hogy a HM határozat „2019. december 31-ig megszűnt” múlt idejű szóhasználata igazolja, hogy ezen határozat 2019. december 31. napját követően készült, mert ha azt e napot megelőzően készítették volna, a „2019. december 31-ig megszűnik” jövő idejű alak kerül alkalmazásra.

[14] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú eljárással összefüggésben felmerült perköltsége megfizetésére kötelezését kérte. Érvelése szerint az elsőfokú ítélet helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a jogalkotói szándék figyelembevételével a december 31-ig fennálló szerződés megszűnése

december 31. napján következik be, vagyis helyes az a megállapítás, hogy a felperes katonai szolgálati jogviszonya 2019. december 31-én szűnt meg, melynek jogkövetkezménye az, hogy a HM határozat szerinti teljesítményjuttatásra nem volt jogosult. Kiemelte, a felperes fellebbezésében hivatkozott, a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény rendelkezései, illetőleg az ahhoz fűzött jogalkotói indokolás irreleváns; jelen ügy vonatkozásában kizárólag a Hjt. időtartam számítására vonatkozó rendelkezései és azokhoz fűzött jogalkotói indokolás vehető figyelembe. A „szerzett joggal” kapcsolatos felperesi állítást is vitatta; álláspontja szerint a Korm. határozatban nincs olyan feltétel, amelynek a felperes megfeleltethet volna, ellenben kifejezetten arról rendelkezett, hogy a juttatásra való jogosultság részletes szabályainak megállapítására az érintett miniszterek jogosultak, amely később kialakított (a módosító határozatban foglalt) kritériumoknak a felperes nem felelt meg.

Az alapelvi sérelmekkel összefüggésben hangsúlyozta, a jogvita jogi eljárások nélküli megoldásában bízva több alkalommal kísérelte meg felszólítani a felperest, több hónapnyi időt biztosítva számára a teljesítésre, így nem a munkáltató volt az, aki a jóhiszeműség és tisztesség követelményét megszegte. Mindezek okán a fizetési felszólítás jogszerű volt, az alperesi munkáltató a kölcsönös együttműködés követelményét nem sértette meg, jogait rendeltetésszerűen gyakorolta.

[15] A fellebbezéshez előterjesztett költségjegyzék vonatkozásában rámutatott, a felperes az elsőfokú eljárás tárgyalást megelőző szakaszában jogi képviselő nélkül járt el, jogi képviselő kizárólag az ügyben tartott tárgyaláson képviselte, aki a tárgyalást megelőzően csatolta meghatalmazását. Ebből következően a felperes személyesen eljáró félként maga készítette el és nyújtotta be a keresetlevelét, ugyanígy a 2023. április 25. napján kelt előkészítő iratát is. Mindezek okán a felperes a fellebbezéshez csatolt költségjegyzék 2., 3. és 5. pontjában megjelölt költségekre (ügyvédi munkadíj óradíja, kereseti kérelem elkészítése, konzultáció, írásbeli előkészítés, bizonyítási indítvány, perfelvételi irat készítésének díja) nem tarthat igényt. Ezen tények ismeretében a felperes perköltség igénye jogszerűen kizárólag a tárgyalási óradíjra és a fellebbezés elkészítésére terjedhet ki.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[16] A felperes fellebbezése – az alábbiak szerint – megalapozott.

[17] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. A másodfokú eljárás keretének meghatározásakor az ítéltábla figyelembe vette, hogy a felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróságnak az elévülési kifogásra vonatkozóan kifejtett ítéleti álláspontját nem támadta, arra nézve a fellebbezés érvelést nem hoz fel, ezért a másodfokú bíróság nem bocsátkozhatott ezen kérdés érdemi felülbírálatába. A fellebbezéssel érintett körben – a Hjt. 15. § (4) bekezdésének, valamint 5. § (2)-(3) bekezdésének sérelme – megállapította, hogy az elsőfokú bíróság hivatalból észlelendő eljárásjogi hibát nem vétett; a jogértelmezésen alapuló anyagi jogi kérdésben elfoglalt álláspontja azonban téves volt, az alábbiak szerint:

[18] Az alapelvi sérelem: a Kp. az alapelvek szabályozása körében középutas megoldást választott; alapelvi fejezetet nem tartalmaz, ugyanakkor a bíróság, illetve a felek feladatainak meghatározásával meghatározza a közigazgatási bírósági eljárások azon legfontosabb jellemzőit, melyek az egész szabályozás sarokköveit képezik és a jogalkalmazás során felmerülő kérdések megválaszolását alapjaiban meghatározzák. E körbe tartozik a Hjt. 5. § (2) és (3) bekezdése, ahol a jogalkotó megjeleníti többek között a jóhiszeműség és a tisztesség elvét, a felek együttműködési kötelezettségét, továbbá a rendeltetésellenes joggyakorlás tilalmát. A törvényben a „tisztesség elve” kifejezés mindkét fél oldaláról követelményt fogalmaz meg: a tisztesség ebben a kontextusban nem más, mint a másik fél érdekeinek figyelembevétele, amelynek a szolgálati viszony minden létszakában jelen kell lennie. Alapelvi jogsértésről azonban akkor beszélünk, ha nem jelölhető meg olyan tételes jogszabályi rendelkezés, amelyet az elsőfokú bíróság az eljárásával megsértett. Az alapelvek önmagukban csak akkor válhatnak a jogszerű eljárás fokmérőjévé, amennyiben valamely magatartás a tételes rendelkezések szerint nem ítéltető meg; következésképp az alapelvi sérelemre történő hivatkozás minden esetben valamely többlettényállási elem fennállását kívánja meg. Az alapelvi jogsértésekre vonatkozó irányadó gyakorlat alapja a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) Kfv.IV.37.197/2008/6. számú ítélete, amely körülírja azokat az eseteket, amikor lehetőség van tisztán alapelvekre vonatkozóan a jogsértés megtörténtének megállapítására: joghézag fennállása esetén, amikor nincsenek olyan tételes jogszabályi rendelkezések, amelyek alapjául szolgálhatnának a jogsértés megállapításának. Jelen esetben a felperes fellebbezésében a tételes jogszabályi rendelkezés (a Hjt. 15. § (4) bekezdésének) sérelmét megjelölte; ugyanakkor az alapelvi sérelem, így annak alkalmazhatósága körében többlettényállási elemet nem adott elő (e körben ténylegesen az alperes által megvalósított „jogalkotási” folyamatot kritizálta), így ezen hivatkozása a fellebbezéssel támadott határozat jogellenességét nem eredményezhette.

[19] A Hjt. 15. § (4) bekezdésében foglaltak, és az ahhoz fűzött miniszteri indokolás értelmezése: Az alperes fellebbezési ellenkérelmében helytállóan mutatott rá, hogy a határidőnek nem minősülő időtartam számítása (Hjt. 15. § (4) bekezdése) kérdésében a felperes fellebbezésében megjelölt, a pedagógusok új életpályájára vonatkozó rendelkezés, illetőleg az ahhoz fűzött jogalkotói indokolás irreleváns. Egyfelől: a jogorvoslati kérelem folytán a másodfokú bíróság felülbírálatot végez, azaz azt vizsgálja, hogy az elsőfokú bíróság a kérelemben előadott indokok alapján jogszerű döntést hozott-e. Ezen körülményeket (vagyis a pedagógusok új életpályájára vonatkozó szabályozást, az arról szóló törvényi rendelkezéseket) a felperes nyilvánvalóan a kereseti kérelme előterjesztésekor is ismerte, azonban ilyen érvelést a kereseti kérelem nem tartalmazott, ezért arról az elsőfokú bíróság nem foglalt állást. Így e tekintetben nem volt olyan elsőfokú ítéleti indokolás, amelynek felülbírálatát a másodfokú bíróság elvégezhetette volna (Kp. 100. § (3) bekezdés).

Másfelől: a jelen per elbírálására irányadó, 2024. június 30. napjáig hatályos Hjt. hatálya a hivatásos és a szerződéses állományú katonákra, a tényleges szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katonákra és a honvéd altiszt-jelöltekre terjedt ki. A Hjt.-ben foglalt szabályozásnak – annak kógens jellegére tekintettel – a fellebbezésben megjelölt pedagógusi életpályáról szóló törvény nem háttérjogszabálya, így annak rendelkezései (beleértve a miniszteri indokolást is) analógia útján sem alkalmazhatók. Ugyanakkor a határozott időtartamú katonai szolgálati jogviszony végének mikénti számítása jelen jogvita elbírálása szempontjából relevanciával nem bírt, a következők szerint.

[20] A Korm. határozat 3. és 4. pontja határozta meg az egyszeri teljesítményjuttatásban részesülés feltételeit. A főszabályt a 3. pontban írtak jelenítik meg, amely szerint a 2. pontban foglalt juttatásban részesülés feltétele, hogy az érintett a 3. pont a)-j) pontjaiban meghatározott szerveknél, szolgálatoknál, vagy szervezetnél 2019. december 1. napján szolgálatot teljesítsen. A Korm. határozat 4. pontja ezen jogosulti kört bővítette, amikor jogosultságot állapított meg azoknak is, akiknek 2019. január 1. napja és 2019. december 1. napja közötti időszakban szolgálatteljesítés közben szerzett sérülés, illetőleg maradandó fogyatékoság miatt szűnt meg a szolgálati jogviszonya; valamint annak is, aki ugyanezen időszakban szolgálatteljesítés közben elhalálozott személy örököse. Nem volt tehát megalapozott az alperes azon, fellebbezési ellenkérelemben megfogalmazott jogi érvelése, mely szerint a Korm. határozat nem tartalmaz és nem határoz meg olyan feltételt, amelynek a felperes megfeleltethetett volna. A felperes ugyanis a Korm. határozat 3. pont j) pontja szerinti honvédelmi szervezetnél 2019. december 1. napján - az alperes által sem vitatottan - szolgálatot teljesített, így a 3. pontban meghatározott jogosultsági feltételnek kétséget kizáróan megfelelt. Az ítéltábla hangsúlyozza, a Korm. határozat 5. pontjában írt felhatalmazás csak ezen (generális szabályként megfogalmazott) rendelkezés keretei között biztosított (biztosíthatott) jogosultságot az érintett minisztereknek a jogosultság részletes feltételeinek megállapítására; a Korm. határozat rendelkezéséből és értelmezéséből más következtetésre nem lehet jutni, minthogy kizárólag 2019. december 1. napjához, mint a Korm. határozatban a jogosultság egyik feltételeként meghatározott időponthoz képest határozhattak meg az érintett miniszterek a jogosultságot érintő (azt megadó, avagy kizáró) további részletszabályokat.

[21] A Hjt. 132/A.§-ban foglalt felhatalmazás alapján kiadott HM határozat 2. oldal első bekezdésében szereplő részletszabályok e követelménynek nem vitásan megfelelnek, miután a honvédelmi miniszter – a Korm. határozatban foglaltakkal összhangban – a 2019. december 1. napi dátumhoz viszonyítottan határozott meg – az a)-f) pontokban – további kizáró feltételeket (melynek értelmében nem biztosítható az egyszeri teljesítményjuttatás annak, aki 2019. december 1-jén 30 napot elérő vagy meghaladó időtartamú illetmény nélküli szabadságát töltötte; a Hjt. 131. § (1)-(3) bekezdésének hatálya alatt állt, letartóztatásban volt, a szolgálati beosztásából felfüggesztés alatt állt, akivel szemben méltatlansági eljárást rendeltek el és az még nem fejeződött be stb.). Ám a HM határozat ezen kereteket túllépte, amikor (a 2. oldal második bekezdésében) kizárta az egyszeri teljesítményjuttatásból azon személyeket is, akiknek katonai szolgálati jogviszonya 2019. december 31-ig megszűnt (ide nem értve azon esetet, ha a szolgálati jogviszonya szolgálati kötelemekkel összefüggő baleseti sérülés, vagy szolgálati eredetű foglalkozási megbetegedés következtében szűnt meg).

[22] A miniszter a honvédek illetményéről és illetményjellegű juttatásairól szóló 7/2015. (VI. 22.) HM rendelet 82. §-a, valamint a Korm. határozat 5. pontja alapján nem vitásan jogosult volt a teljesítményjuttatás megállapítására, ám azt csupán a Korm. határozatban foglalt, ott már rögzített jogosultsági feltételek figyelembevételével tehette meg. Ily módon nem volt megalapozott az alperes elsőfokú eljárás során tett azon érvelése, amely szerint a szóban forgó rendelkezéssel a HM határozat a Korm. határozat jogosultsági feltételeit konkretizálta, „egyfajta szigorúbb értelmezést alkalmazva a jogosultak körét a Korm. határozatban foglaltaknál szűkebben határozta meg” (védirat). Ebből következően tévedett az elsőfokú bíróság, amikor döntését ezen értelmezést elfogadva hozta meg, s ítéleti

álláspontjának kialakításakor nem vizsgálta ezen két közjogi szervezetszabályozó eszköz (tartalmának) egymáshoz való viszonyát sem.

[23] Az Alaptörvény T) cikkének (2) bekezdése értelmében sem a Korm. határozat, sem a HM határozat nem jogszabály; mindkettő a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) VI. fejezetében írt közjogi szervezetszabályozó eszköznek minősül. Normatív határozat kiadására a Jat. 23. § (1) bekezdés b) pontja alapján a kormány, valamint a (4) bekezdés c) pontjában foglaltak szerint a központi államigazgatási szerv vezetője (a központi államigazgatási szervekről, valamint a kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (1) bekezdés a) pontja szerint a központi kormányzati igazgatási szerv, így a minisztérium vezetőjeként a miniszter) is jogosult. A jogalkotási hierarchiában ugyanakkor a kormány által kiadott normatív határozat magasabb rendű a központi államigazgatási szerv vezetője által kiadott normatív utasításnál, így a honvédelmi miniszter által kiadott közjogi szervezetszabályozó eszköz (HM határozat) a Jat. rendelkezéseinek olvasatában sem lehet (részben sem) ellentétes a Korm. határozatban, mint magasabb közjogi szervezetszabályozó eszközben megfogalmazott jogosultsági feltételekkel, azt tovább nem szűkítheti, az abban foglaltaknak szűkítő értelmezést (a Korm. határozatban megjelölt 2019. december 1. napi dátumhoz képest további, a jogosultságot kizáró viszonyítási dátum beemelése) nem adhat.

[24] A Jat. 24. § (2) bekezdése szerint a közjogi szervezetszabályozó eszközökre vonatkozó rendelkezések nem érintik a kibocsátásukra jogosultak - más jogszabályon alapuló – egyedi határozat meghozatalára vagy egyedi utasítás adására vonatkozó jogát. A fenti értelmezést a Jat. ezen szabálya sem ronthatja le, mert a HM határozat nem minősül egyedi (vagyis adott személyre vonatkozó) határozatnak (egyedi utasításnak), miután az a jogosultak széles körét érinti.

[25] Miután a felperes a Korm. határozat 3. pont j) pontja szerint honvédelmi szervezetnél (Magyar Honvédség szolgálatteljesítés helye1, helység1) 2019. december 1. napján szolgálatot teljesített, így a Korm. határozatban foglalt jogosultsági feltételeknek megfelelt.

[26] A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a felperest 332.500 forint egyszeri teljesítményjuttatás és annak késedelmi kamata megfizetésére kötelező számla számú fizetési felszólítást a Kp. 99. § (3) bekezdése értelmében alkalmazandó Kp. 92. § (1) bekezdés d) pontja alapján megsemmisítette.

[27] A felperes (jogi képviselője) a fellebbezéshez csatolt költségjegyzék nyomtatványon az IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján, megbízási szerződésre hivatkozással kérte az első- és másodfokú perköltsége megállapítását; megbízási szerződést azonban az eljárást befejező határozat meghozataláig nem terjesztett elő.

[28] A Kp. 35. § (1) bekezdése értelmében a költségekre a polgári perrendtartás szabályait kell alkalmazni. A jogalkotó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) VII. fejezetében, a perköltség viselésének szabályai körében a régi Pp. szabályaihoz képest új jogintézményt vezetett be: a felszámítást. E jogintézmény bevezetésének több irányú jelentősége van a bíróság perköltség tárgyában való rendelkezése körében. Egyrészt a bíróság csak akkor rendelkezhet a pernyertes fél perköltségéről, ha a fél tett felszámítást, azaz rendelkezési joga körében kifejezésre juttatta a perköltségre vonatkozó igényét. Másrészt csak a felszámításban feltüntetett költségről rendelkezhet és csak az abban meghatározott mérték erejéig. A Pp. 81. § (1) bekezdésében megfogalmazott norma mindezt magában foglalja. Ennek részletszabályait a Pp. 81. § (2)-(5) bekezdései rögzítik; a (2) bekezdés a felszámítás tartalmi követelményeit, a (3) bekezdés pedig a felszámítás határidejét.

[29] A Pp. 81. § (2) bekezdése kötelező jelleggel („meg kell jelölni”) határozza meg a felszámítás elvárt tartalmi elemeit: az igényelt költség összegét, felmerülésének lényeges körülményeit, azt, hogy a perbe vitt jog mely érvényesítésével merült fel, és ezek – egyidejű – okirati igazolását. Miután a felperes a Pp. 81. § (3) bekezdésében foglalt határidőig a perköltség felszámítása alapjaként megjelölt, a 20.000 forint/óra + áfa óradíjas ügyvédi munkadíjra vonatkozó megállapodást nem csatolta, ezáltal a megbízási díj összegét hitelesen nem dokumentálta, így a másodfokú bíróság ezen okirati igazolás hiányában nem került abba a helyzetbe, hogy a pernyertes felperes első- és másodfokú perköltségét a becsatolt perköltség felszámítás alapján megállapítsa. A perköltség a Pp. 81. § (2) bekezdésének utolsó mondata alapján az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással is felszámítható. A másodfokú bíróság azonban az IM rendelet 3. §-ban foglalt általános szabályok szerint sem állapíthatott meg első- és másodfokú perköltséget a pernyertes felperes részére, miután a csatolt költség felszámításban az IM rendelet 3. §-át nem, csupán annak 2. § (1) bekezdését jelölte meg. Ebből következően a másodfokú bíróság – a Pp. 81. § (2)-(3) bekezdésében foglalt feltételek hiányában – a felperes részére a perköltség megállapítását mellőzte (BH.2022.46.).

[30] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontjának első fordulata és 46. § (1) bekezdése alapján meghatározott (48.000 forint) összegű fellebbezési eljárási illetéket a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontjára és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

[31] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 77. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[32] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2024. szeptember 19.

dr. Németh Andrea s.k.	dr. Rác Krisztina s.k.	dr. Bicskei Ildikó s.k.
a tanács elnöke, előadó	bíró	bíró